

РЕШЕНИЕ

№ 17718

гр. София, 23.05.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав, в
публично заседание на 29.04.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

като разгледа дело номер **10390** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. във връзка с чл. 19ж, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), вр. чл. 45а, ал. 4 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Образувано е по искова молба на МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД, с която се иска осъждане на Национална здравноосигурителна каса (НЗОК) да заплати сумата в размер на 151 155,73 лева, представляваща законната лихва върху главницата от 3 238 792,33 лева (стойността на извършената и отчетена от болнична медицинска помощ за периода от 01.01.2022 г. до 30.04.2022 г.), считано от завеждане на исковата молба - 29.04.2022 г. до 13.10.2022 г.

Поддържа, че между МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД и НЗОК е сключен договор № 151253/25.02.2020 г. и допълнително споразумение № 117/28.01.2022 г. към него, според които ищецът следвало да предоставя болнична медицинска помощ, а ответната страна да я заплаща. Счита, че за периода от 01.01.2022 г. до 30.04.2022 г. е извършена болнична медицинска помощ по клинични пътеки, клинични процедури и амбулаторни процедури, която е на стойност 3 238 792,33 лева. Същата е отчетена пред ответника, но не е заплатена в срок, тъй като това е направено на 13.10.2022 г.

Ответната страна - Национална здравноосигурителна каса оспорва исковата претенция, за което излага съображения за наличието на специален ред за заплащане на болничната помощ, регламентиращ възможността за по – късно заплащане. По тези съображения счита, че не е налице забава.

След като прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, съдът намира за установено следното от фактическа страна:

Между МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД като изпълнител и НЗОК като възложител е сключен

договор № 151253/25.02.2020 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и извършване на амбулаторни процедури и извършване на клинични процедури

В чл. 1, ал. 1, т. 1 от договора е уговорено, че изпълнителят се задължава да оказва на здравноосигурени лица, на здравноосигурени лица по § 2, ал. 1 ЗБНЗОК за 2020 г. (за акушерска помощ по чл. 82, ал. 1, т. 2 ЗЗ) и на лица по § 8, ал. 1 ЗБНЗОК за 2020 г., медицинска помощ по клинични пътеки (КП) от приложение № 17 „Клинични пътеки“, по клинични процедури (КПр) от приложение № 19 и по амбулаторни процедури (АПр) от приложение № 18 на НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г. В договора са подробно посочени договорените видове КП, Кпр и АПр.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от договора изпълнителят има право да получава договореното заплащане за извършената и отчетената дейност по КП, Кпр и АПр при условията, в сроковете и по реда, определени в НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г. и настоящия договор.

Съгласно чл. 39, ал. 1 от договора възложителят закупува и заплаща на изпълнителя договорената в чл. 1, ал. 1 от настоящия договор извършена и отчетена от изпълнителя медицинска помощ по конкретно изброени КП, Кпр и АПр.

В чл. 51 от договор е уговорен начинът на отчитане на извършената медицинска дейност, което следва да се извърши по електронен път чрез интернет портала на НЗОК или чрез уеб услуга. Според чл. 52, ал. 1 от договора заплащането на договорената и извършената дейност по КП, Кпр и АПр след представяне на отчетните документи.

В чл. 53, ал. 1 от договора е уговорено, че за гарантиране предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК, съгласно чл. 4 от ЗБНЗОК за 2020 г., възложителят определя стойности на дейностите за болничната медицинска помощ (БМП), медицински изделия, прилаганите в БМП, които НЗК заплаща извън стойността на оказаните медицински услуги, съгласно правилата, приети на основание чл. 4, ал. 4 от ЗБНЗОК за 2020 г. от Надзорния съвет на НЗОК (Правилата). Съгласно чл. 53, ал. 3, т. 2 от договора стойностите по чл. 53, ал. 1 се определят по различен ред за закупуване на дейности в БМП (КП, КПр и АПр), а съгласно ал. 6 в част Б на приложение № 2 към договора, се вписват утвърдените по реда на Правилата месечни стойности на изпълнителя за периодите на дейност м. януари – м. ноември 2020 г., заплащани през 2020 г. за дейностите по чл. 53, ал. 3, т. 2.

Според чл. 57, ал. 1 от договора възложителят закупува от изпълнителя дейностите по чл. 53, ал. 3, т. 2 при прилагане на договорения в чл. 369 НРД за медицински дейности за 2020 – 2022 г. Механизъм за гарантиране предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ по ЗБНЗОК за 2020 г. (Механизма).

В чл. 61, ал. 1 от договора е уговорено, че в случай, че възложителят не заплати на изпълнителя извършената и отчетена дейност по КП, КПр и АПр в сроковете, определени в НРД за медицински дейности за 2020 – 2022 г. и настоящия договор, възложителят дължи на изпълнителя законна лихва за забава за просроченото време.

Според чл. 68 от договора плащанията на изпълнителя се извършват чрез РЗОК до 25-то число на месеца, следващ отчетния.

Между МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД като изпълнител и НЗОК като възложител е сключено допълнително споразумение № 117 от 28.01.2022 г. към договор № 151253/25.02.2020 г.

По делото е представено част Б на приложение № 2 към договора, в което са посочени за периода от м. януари до м. април включително на 2022 г. стойностите на обема на дейности в БМП, на медицински изделия в БМП и на лекарствени продукти за лечение в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински дейности.

По делото са приложени месечни известия, фактури и кредитни известия, отнасящи се извършена медицински дейности от страна на МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД за периода от 01.01.2022 г. до 30.04.2022 г. Страните не спорят, че медицинската дейност по КП, Кпр и АПр. за този период е част от предмета на договора. Не спорят още, че тази медицинска дейност е надлежно извършена и отчетена съобразно договорените изисквания и изискванията на НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г.

С молба от 05.03.2025 г. на ответника се заявява, че е заплатена медицинската дейност за периода от 01.01.2022 г. до 30.04.2022 г., която е в общ размер на 3 320 183,86 лева (м. януари 2022 г. – 445 445,30 лева; м. февруари 2022 г. – 615 015,02 лева; м. март 2022 г. – 1 243 244,74 лева и м. април 2022 г. – 1 016 478,80 лева). Следва да се посочи, че този размер е по – висок от главницата, посочена в исковата молба, която първоначално преди оттеглянето на иска се е претендирала.

Приложено е извлечение от банкова сметка, според което общата сума от 3 320 183,86 лева е заплатена на 12.10.2022 г. в полза на ищеца МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД.

По делото е изслушано заключение на съдебно – счетоводна експертиза, което съдът напълно кредитира, тъй като е обосновано и непротиворечиво.

От същото става ясно, че за извършената от ищеца медицинска дейност за периода от 01.01.2022 г. до 30.04.2022 г. е заплатена от НЗОК сумата от 3 320 183,86 лева, което е извършено на 13.10.2022 г. (наредено за плащане на 12.10.2022 г.). Вещото лице дава информация, че за процесния период са надвишени месечните стойности по смисъла на чл. 368, ал. 4 и ал. 8 от НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г.

Вещото лице посочва, че законната лихва забава върху 3 238 792,33 лева е в размер на 151 143,65 лева, считано от 29.04.2022 г. до 13.10.2022 г.

При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Предявен е иск по чл. 128, ал. 1, т. 3, вр. чл. 19ж, ал. 2 АПК, вр. чл. чл. 45а, ал. 4 ЗЗО.

Спорът е концентриран дали е налице забавено плащане на сумата 3 238 792,33 лева, представляваща стойността на извършена и отчетена от болнична медицинска помощ за периода от 01.01.2022 г. до 30.04.2022 г. (в случая се посочва, че забавеното плащане е по – малко от действително платеното). Именно в тази връзка се претендира обезщетение за забава в размер на 151 155,73 лева, считано от 29.04.2022 г. (датата на подаване на исковата молба) до 13.10.2022 г. – датата на плащане на главницата.

Съгласно чл. 128, ал. 1, т. 3 АПК на административните съдилища са подведомствени всички дела по искания за изпълнение на административен договор, доколкото не е предвидено друго в специален закон. В нормата на чл. 19а АПК е посочено, че в производство пред административните органи страните могат да сключат административен договор по въпроси от значим обществен интерес, само когато е предвидено в специален закон. Административният договор е писмено съглашение между административен орган и граждани или организации, сключва се в писмена форма и съдържа: страни, предмет и съдържание, дата на сключване и подписи на страните, ако друго не е предвидено в специален закон. Съгласно чл. 45а, ал. 1 ЗЗО административният договор с физически или юридически лица по чл. 45 се сключва, изменя и прекратява съгласно закона, националните рамкови договори и анексите към тях, приети по реда на този закон. Нормата на чл. 45а, ал. 4 ЗЗО предвижда, че договорите, сключени между Националната здравноосигурителна каса, съответно Регионална здравноосигурителна каса по чл. 45 с физически или юридически лица, са административни договори. За тях чл. 19б и чл. 19в АПК не се прилагат.

Договор № 151253/25.02.2020 г. има характер на административен договор, тъй като по своята правна същност представлява съглашение на договарящите в съответствие с действащата по

същото време правна уредба на задължителното здравно осигуряване.

Твърдяното забавено плащане на стойността на извършена и отчетена медицинска дейност е парично задължение, произтичащо от сочения административен договор (възложителят има задължение да заплаща извършените и отчетени медицински дейности). Плащането, респ. получаването на стойността на медицинската дейност се извършва по ред и условия, в обема и по цени, определени с НРД за МД за 2020 - 2022 год. и договора.

В чл. 68 от договора е уговорено плащанията на изпълнителя да се извършват до 25-то число на месеца, следващ отчетния, но в чл. 53 и чл. 57, ал. 1 от договорен е предвиден специален ред, когато месечните стойности надвишават максималния месечен размер по смисъла на чл. 368, ал. 1 от НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г.

От заключението на експертизата се установи, че дължимите месечни суми през процесния период надхвърлят максималния месечен размер по смисъла на чл. 368, ал. 1 и ал. 4 от НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г. В тази връзка и по силата на чл. 369, ал. 1 от НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г. и чл. 15, ал. 1, т. 4а и чл. 45, ал. 31 ЗЗО се прилага Механизмът за гарантиране предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ по ЗБНЗОК за 2021 и за 2022 г. (Механизъм). Вярно, че Механизмът регламентира заплащане на лекарствени продукти, но към него се препраща и за плащанията за извършени медицински дейности.

Настоящият състав намира, че в Механизма липсва предвидени правила, сочещи срок за заплащане на медицинската дейност. Подобни правила не са регламентирани и в Правилата за условията и реда за прилагане на чл. 4, ал. 1 и ал. 3 от ЗБНЗОК за 2022г. В тази връзка съдът намира, че специалният ред, регламентиран в Правилата и Механизма, се отнася за начина на отчитане и контрола на медицинската дейност, но не и за сроковете. Подобни срокове не са регламентирани и в чл. 368 – чл. 370 от НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г. Щом липсва специални правила за сроковете за плащане, то следва да се прилагат уговореният срок по чл. 68 от договора (съвпада с този по чл. 375 от НРД за медицинските дейности за 2020 – 2022 г.).

В случая не се спори, че медицинската дейност е извършена и правилно отчетена, поради което е налице материална предпоставка за нейното заплащане. В чл. 61, ал. 1 от договора е уговорена отговорността на НЗОК при забавено плащане, а именно законна лихва за забава за просроченото време. Към момента на подаване на исковата молба, не е била заплатена главницата в размер на 3 238 792,33 лева (стойността на медицинска помощ за периода от 01.01.2022 г. до 30.04.2022 г.). Плащането е извършено впоследствие, в хода на процеса, а именно на 13.10.2022 г. (по тази причина е последвало оттегляне на главния иск и формулиран конкретен размер на лихвата). От заключението на вещото лице става ясно, че законната лихва върху обсъжданата сума е в размер на 151 143,65 лева.

Горното води до извод, че исковата претенция е основателна за сумата в размер на 151 143,65 лева, като за разликата (12,08 лева) до пълния предявен размер от 151 155,73 лева следва да се отхвърли.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 АПК ищецът има право на разноски. Направени са разноски от 340,39 лева – държавна такса за образуване на първото касационното производство и 600 лева за депозит за вещо лице, т. е. общо 940,39 лева. Съобразно отхвърлената част следва да се присъдят разноски в размер на 940,31 лева.

По изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД сумата в размер на 151 143,65 лева, представляваща законната лихва върху главницата от 3 238 792,33 лева (стойността на извършената и отчетена от болнична медицинска помощ за периода от 01.01.2022 г. до 30.04.2022 г.), считано от завеждане на исковата молба - 29.04.2022 г. до 13.10.2022 г., като отхвърля исковата претенция за разликата (12,08 лева) от уважения размер до предявения размер от 151 155,73 лева.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД сумата в размер на 940,31 лева, представляваща направени разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.